

ՆՐԵՍՈՒՆՄԵՆԿԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄԱՇԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի կէս տարվանը 6 ռուբլի. Առանձին համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիսում գրվում են միմիային խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлисе, Редакция «Машакъ». Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak». Տէլէֆոն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի եւ առ շաբաթը).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.

Յայտարարութիւնները համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկով. Տէլէֆոն № 253.

Հ Մ Ն Ա Վ Ի Ր Գ Ր Ի Գ Ո Ր Ա Ր Ծ Ր Ո Ւ Ն Ի

Մատիլդա Գրիգորեան, Նիկոլայ Յովհաննիսեան և Ստեփան Յակոբեան Մէլիք-Մուրադեանները ցաւօք սրտի յայտնում են՝ առաջինը իր սիրելի սկսերով, երկրորդը իր թանգագին մօր և երրորդը իր հօրեղբոր կնոջ՝

ՄԱՐԻԱՄ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ՄԷԼԻԲ-ՍՈՒՐԱՂԵԱՆԻ

մահը, որ տեղի ունեցաւ ուրբաթ, մայիսի 16-ին Եւզղարկաւորութիւնը տեղի կունենայ այսօր, մայիսի 18-ին, հանգուցեալի ընկալարանից (Գոչուրէյսկայա փողոց, № 8) ղէպի ս. Կարապետի եկեղեցին, իսկ թաղումը—Պոլիվանքի գերեզմանատանը: Գառարազի սկիզբը ժամը 10¹/₂-ին:

ՔՈՂՈՐՈՒՄԻՆ

Ներհին ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Կրթականության զրոյց-Նամակ խմբագրութեան. Ներքին լուրեր.— ԱՐՏԱՐԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Արտաքին լուրեր.— ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ. Մանրանկար.— ՀՅՈՒՍԳՐՆԵՐ.— ՅԱՅԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— ԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Հայ կեանքէն.

ՆԵՐՒԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԻՍՏՈՐՆԱՑ ԶՐՈՑՑ

Չորեքշաբթի օրը ես էլ գնացի Թիֆլիսի ամառային ժողովարանի այգին Մեծ բազմութիւն կար. թւով տիրապետող էր գեղեցիկ սեռը. Եւ արագացի էր այդ տիրապետութիւնը. այդու մէջ ժողովրդական զբօսանք էր սարքել մեր Հայունեաց Բարեգործական ընկերութիւնը:

Եթէ չեմ սխալվում, մեր հայունիները ամեն ամառի են կազմակերպում այդպիսի զբօսանքները: Բայց այս ամառի մի շատ գեղեցիկ բացառութիւն էր ոչ միայն ընկերութեան, այլ և ամբողջ Թիֆլիսի համար: Այս ամառի շաբաթը ամենը սերտ կերպով կապված էր զբօսանքի ծրագրի հետ: Այս ամառի զբօսանքն էլ ճիշդ հայկական էր: Ինչպէս զիտէք, վերջին տարե տարիների ընթացքում յաճախ են տրվում հայկական երեկոյթներ զանազան քաղաքներում: Նախաձեռնութիւնը, կարծեմ, Բագուրի է պատկանում. բայց այժմ ոչ միայն Պետերբուրգ, Օդեսա, Մոսկովա, այլ և արտասահմանեան այսպիսի քաղաքներ, ինչպէս են Քերթիս, Հալլէ, Լայպցիգ, տեսնում են հայկական երեկոյթներ:

Իրոք շատ էք կարգացել այդպիսի երեկոյթների նկարագրութիւնը, գիտէք որ նրանց գլխավոր նպատակն է ներկայացնել հայ ժո-

ղովրդական հողի այդ բարակ կտորը, չը նայած իր տկարութեան, իր անաչկոտութեան, դրաւում էք, խօսեցնել էր տալիս: Կարելի էր լսել նայողների դատողութիւնները: Թողցիկ դիտողութիւններ, երկու երեք խօսքով արտայայտված կարծիք: Ինչ անքան ժողովրդական ամբիօնը չէր հետաքրքրում, որքան նրա յարուցած խօսքն ու զրոյցը: Մօռայի վերջին աղաղակը իրանց վրա կրող այդ մարդկանց մէջ քանի՛ քանիներ կան, որոնք զուգե իրանց կեանքի և ոչ մի ժամում աւելի չեն ունեցել մտածելու, որ կայ վարդապետը, զէպօզ երգող մի անաչիս բաղմութիւն:

Եւ իմ այս կարգը ինչ օտարոտի չէր թւում: Իմ ակնաշով լսեցի շատ բան և բոլորը, ինչ անել կուզէ, օտար լեզուով: Անա ջըրոյ յետի մի ներկայացուցիչ, ամենավերջին մօռան նրա վրայից ոչ միայն աղաղակում է, այլ ուղղակի գոռում ու որոտում է արտապատառ. նրա հետ կանգնած է մի անանողական համազգեստ... —Միշտ, հարցնում է որոտացող մօռան այդ համազգեստից.—Միշտ, դու գիտես այն ինչ են երգում:

—Ոչինչ չեմ հասկանում, պատասխանում է նա.—չը գիտեմ անգամ, թաղման, թէ հարսանիքի երգ է:

Ամենքը, ի հարկէ, այսպէս չեն: Երևում է և վառ հետաքրքրութիւն, երևում է հոգեկան հանձը: Կրթ-պարեք շատերն ժպիտ են պատճառում: Վիճակահանութիւնը թէ՛ և մի քանիսն են կարծիքով շատ և մօտոտ, վրանման, բայց դարձեալ հանձը է պատճառում: Հնդկանուր տպագրութիւնը, որ ես ստացայ բարձր ամբիօնի վրա հանված ժողովրդական հողի այդ փոքրիկ կտորի ազգածից, բոլորովին չէր տոււմ, թէ զուր և ապարդիւն է նա, թէ այս միջավայրում ոչինչ չէ կարող անել նա: Հնդկահաւան Թող քայլ, Թող յաճախ ներկայանայ այդ հողի կտորը: Թող աւելի լաւ պատրաստված քայլ, աւելի համարձակ ձայնով, աւելի ազատ շարժումներով և լայն ու մեծ թռիչքներով: Նա կանէ, նա չէ կարող չը ստեղծագործել, որովհետեւ ժողովրդը է, որովհետեւ հող է, հայրենի օդ ու ջուրը:

Մի մեծ, կարող, կենդանի ոյժ: Ինչ ունենք այժմ, այդ ոյժի ստեղծածն է: Պէտք էր ժողովրդի որդիներից մէկը, մի Աղաթի, որ քանդէր, ոչնչացնէր մեր գրական անապատը և մեզ կարգայլ, յուզիկ, զգալ սովորեցնէր վեպի միջոցով: Պէտք էր առաւօտեան իր տղամարդուն դաշտ ուղարկող չինական կիւնը, որ Գամառ-Բաթրիպայի անգրանիկ երգերից մէկը դանաւար

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅ ԿԵՆՆԻՒՄ

Վնենտիկ, մայիսի 12-ին

Գարնանային նուէրներ.—Նոր հրապարակներ.—Հոսիս և կուսակցութիւն.—Մեր խոնջնքը:

Գարունը իր առաջին ձիճեանակներուն և առաջին ծաղիկներուն հետ մեզի երկու նոր թերթ ալ կը բերէ: Մէկը Աղէքսանդրիայէն կը հասնի, չարթթութիւնը Աղաւտ Բեմաը, խմբագրութեամբ պ. Մրուանդ Օտեանին: Անունը մը որ արդէն շատ ծանօթ է Միւսը Վառնայէն, կիսաշարժական «Հայաթերթ»ը, որուն խմբագիրներն են Էլմասեան և Ճգնաւորեան պարոնները:

9. Էլմասեան երիտասարդ զրոյց մըն է որ Վառնայի Վրաւուհաը-ին աշխատակցութեամբը ճանաչուցեցաւ իրը շիտակ խօսող հրապարակագիր մը: Ոչ խաթիբ համար, ոչ ալ մանրուներ կամ խոշորեկ հայեաներով քրոյթիթեքա կընէ:

9. Ճգնաւորեան պ. Պօլիս ազգային ժողովին անդամ էր: Տաքնապի ժամանակներու մէջ հեռաւեհ եղաւ ու յանդուգն Բարեբար խորհրդաւոր մըն էր Ալըքեան Գառարաքին, որուն

մեր հիներուն բան մը սորվուցած էր: Հանրագրեցեալ Խորէն Նար Պէլը երբ 1890-ին Թիֆլիս եկաւ, ապա շուրջ մի ամիս ձեր երկրին մէջ զկուսակցութիւնը գաղափարին և բառին շարժումը մեծարանքներէն Վառնայի զԹագ, և կարծեց հայութեան մեծիկ ծառայութիւն մը մատուցանել: Գնանով զկուսակցութիւնը ձեր բարեբէն ու բարեբէն զնչել: Ու զուր պլ նուազ ապշած չը մտախեղ, վառ զի Նար Պէլը զարգացեալ ու եւրօպականացեալ եկեղեցական մը կը կարծէր: Ան ալ իրաւունք ունէր, զուր պլ ունէր: Խնդրել կլիմայներու տարբերութեան միջև և Աշխարհագրական կլիմայ, բարոյական կլիմայ:

Տարիներ առաջ կովկասցի ինտելիգէնտ մը Պօլիս եկած էր: Առտու մը կամուրջէն միասին անցած ատենին, հանդիպեցան ազգային երեսփոխանի մը, որուն հետ թիչ մը խօսելէ յետոյ, ժամադիր եղաւ ցորեկը միասին ճաշելու: Խօսակցից երբ հեռացաւ, կովկասցի բարեկեամ հարցուց:

—Շատ լաւ բարեկամներ լինելու էք: —Ոչ, գոնէ համոզումի կողմէ բարեկամներ չենք: Այս պարոնը, եթէ ձեր բացատրութիւններով խօսէինք, «Կուսակցութիւնը կուսակցութեան» կը պատկանի պիտի ըսէինք:

—Ինչ էք ասում: Այլ միտքին էք ճաշում: —Այդ, ուրիշ Համոզումի կողմէ ճաշի կողմէ:

Այսպէս կը խօսէինք ճիշդ այն օրերը երբ Պօլիս Ազգային ժողովին մէջ կուսակցութիւն

հետ հարեան էին Մաքրի գիւղ: Ու եթէ այդ դժբաղդ եկեղեցականը ուրիշ կարճատեւ ազդեցութեանց ներքե չընկնուէր, մեր ժամանակակից պատմութիւնը հաւանօրէն տարբեր էջեր արձանագրած պիտի ըլլար:

Երկու նորածին թերթերը պիտի կրնան ապրիլ: Յուսանք, Բարի առաջի մը ներքե աշխարհ կուգան. գրականութեան յոյժը կը փայլի իրենց վրա: Ու արեւմտին ալ աւրուած չի թուի այն ժամանակեան հիւանդութիւնն որ մեր ազգային կեանքին բժշկարանը հիմակ զկուսակցական արած կորակէ:

Կենթարեւմ թէ ջիթ բերան ծանկեղով զնոսոններ հեղանարանական կշտամբանք անգամ մը ես երեսնուս պիտի նետէք, իմանալով թէ կը գտնուի թերթերից հայր—ու աստիճան թիչ չեն—որ օրագրի մը քաջատողութեան ապացոյցը անոր ոչ-կուսակցական ոգիին մէջ կը տեսնուի: Ու երկարակեցութեան երաշխաւորութիւնը գրական սիրարարութեան կազմակերպչու Ըսէք ինչ որ կուզէք, բայց «առ» առ է, այսինքն, թէ իրողութիւնը իրողութիւն է: Կուսակցութեան քաջափայլը կովկասէն Պօլիս անցաւ. փորձեցինք ձեզի հետեղ ըլլալ: Փորձը փորձանքի փոխուցեալ:

Ատենք Պօլիս թերթ մը, հանրային գործիչ մը վարկաբեկելու համար, զանոնք զկուսակցական կը կոչէին: Կերեի թէ փորձառութիւնը

ները սիրով լսում և ըմբռնում են իրանց վարժուհու աւանդած ու պատմածները Աւելի մօտ ծանօթանալով պարտէզի ներքին գործունէութեանը, մանաւանդ էինմայրով երէկվայ քննութիւնները վրա, միանգամայն բաւարար ենք համարում նրա տուած արդիւնքները: Օր. Խուրդեան ներկայ ուսումնական տարվայ ընթացքում կարողացել է անցնել մայրենի լեզուի առաջին չորսը ամբողջապէս (պատմելով, ի հարկէ), իսկ երկրորդից՝ մի քանի բարոյաբանական առակներ և հէքիաթներ: Ուրախալին նա է, որ մանուկները մեծ բաւակնութեամբ և գիտակցաբար պատմում են սովորած կտորները, կարգում և գրում են երկվանկանի բառեր, գիտեն երգեր, աղօթքներ՝ թէ հայերէն և թէ ռուսերէն՝ թեով յիսուն, մանկական պարեր և մարմնամարզական թեթիւ խաղեր: Գննութեան վերջում եկաւ քաղաքային դպրոցների տեսուչը, որը անձամբ քննելով մանուկներին մի քանիսին ուսուցիչնի մէջ, միանգամայն գոհ մնաց պարտէզի վարժուհուց և չորսնակութիւն յայտնելով՝ հետագալ Մանուկները ուրախութեամբ չափ չը կար, երբ այդ բոլորից յետոյ քաղաքականի և պատկերազարդ գրքոյնի բաժանեցին նրանց: Գոհ էին և ծնողները, որոնք վարձութեամբ և վարժուհուն յայտնեցին իրանց չորսնակութեամբ: Ընկերութեան վարժուհինը որոշել է պարտէզի սաներին արձակել մայիսի 20-ից, որը մեր կարծիքով բաւական ուշ է, պէտք էր ի նկատի ունենալ գոնէ 57—60 տարեկան հասնող չափերը, որոնք մանուկների համար ուղղակի սպանելի ազդեցութիւն կուտենան. նոյն իսկ գիմնազիաները իրանց պատմութեանը դադարեցրել էին մայիսի 8-ից, 2ը մտանում իջելով, որ վերոյիշեալ ընկերութիւնը արդէն զիմել է երկրին կառավարական պ. Ուսակօվսկուն՝ թոյլաւորութիւն խնդրելով առաջիկայ սեպտեմբերին նախապատրաստական դասարաններ բացելու: Գ. կառավարչապետը խոստացել է իր անպակասութիւնը:

ԱՐՏԱԿԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱԿԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— Բոլշարական այժմեան մինիստրութեան օրդան «ՈՅԵՆ ԲՅԵՅ» լրագիրը, խօսելով Դանի մինիստրութեան գործունէութեան մասին, ասում է հետևեալը. «Դանի վերջապահ կանոնները մի գործուրելի ոճի է Բոլշարականի պատմութեան և նրա ազգային զարգացման առաջ. Կարծես Դանի վերջապահ կանոնները էր չար բախտից՝ նպաստելու ազգի սննդաման գործին և հարկելու ուսուցիչականների ձանապարհը: Մի քանի տարի է արդէն, որ ուսուցական դիպլոմատիան շարունակ աշխատում է ոչնչացնել բոլշարներին Մակեդոնիայում և տալ նրանց տարբեր ազգային կերպարանք: Մի քանի տարի է, որ շարունակ նա գրգռում է թիւրքական իշխանութիւններին և ուրիշ ազգերին բոլշարների դէմ: Մի քանի տարի է, որ նա շարունակ ձգտում է հեռացնել բոլշարական էկզարխի Կ. Պոլսից: Բոլշարական միտքագիտութեան Մակեդոնիայի Բոլշարների անդուլթիւնները Մակեդոնիայում սաստիկ անհանգստացնում էին ուսուցիչականներին, այդ պատճառով էլ ուսուցական կիւպատաների գործը եղել է և կը լինի— գործել բոլշարների դէմ: Եւ նրանք գործում էին ոչ այդպիսով, — անբաստանում էին ուսուցիչներին, վաճառականներին, ինտելիգենցիային, միտքագիտութեանը, քահանաներին և մինչև անգամ էկզարխին: Դանի վերջապահ կանոնները ծառայում էր ուսուցիչին և ոչ թէ բոլշարական չափերին: Դանի վերջապահ կանոնները մի յանցանք էր բոլշարական ազգային շահերի և ձգտումների դէմ: Իր ծայրայեղ և անուղղելի ուսուցիչութեամբ Դանի վերջապահ կանոնները ծառայում էր որպէս գործիչ ուսուցիչական շահերի ու քաղաքականութեան: Եւ Դանի ոչ անգիտութեամբ, այլ գիտակցաբար գործիչ դարձաւ ուսուցիչին հակառակ բոլշարական շահերի: Դանի ձգտում էր սովորեցնել բոլշարական փողովորդը զգալ և մտածել ուսուցիչի ոչ բոլշարացու նման: «Աւերանդակ լրագիրն գրում են թէ Դանի վերջապահ կանոնները, որ մի խումբ անգլիացի դրամատիկներ, մինարտիստներին ստանալով Շահից, շահարթում են Բուրքուսանի նաւթային հանքերը և ստացված նաւթը յարմարաբար կերպով արտահանելու համար ձանապարհ են չինում Ալավազից դէպի Սպանան և Թէրան: Բայց չը նայելով այդ դրամատիկների արած մեծաքանակ ծախսերին, նրանց ձեռնարկութեան արդիւնքը դեռ ևս չնշին է: Ըստ երևոյթի, անգլիացիները սխալվել են, գտնված նաւթահանքերը հարուստ կարծելով:

Ի ԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մ Ա Ն Ր Ա Ն Կ Ա Ր

Ես կանչված էի Ջան-դիւլումի: Հաւաքելով էին օրիորդներ, տիկիներ և երիտասարդներ: Սափորի մօտ նստած անմեղ մանուկը հանում էր վիճակը և տալիս տէրերին: Ամեն մի վիճակ յարուցանում էր քրքիշ, կատակային նկատողութիւններ և չարածի հայեացքներ: Բայց վիճակ ստացողներից գոհ էին ոչ բոլորը: Վիճակ ասողները երբեմն խորով էին երգում, երբեմն առանձին: Մի քանիսն էլ յօրինում էին իրանցից ոտանաւորներ: Այս վերջինները գրած չունեն, ուստի առաջ կը բերեմ մի ուրիշ անգամ, երբ կը ստանամ հեղինակներից կող ու պատրաստ: Ջան գիւլում ջան-ջան Ջան ծաղիկ ջան-ջան

Սուսմը երգեց՝ Աղջիկ, կապէջ ալ պիտի, Բոյսէդ ծաղ-ծաղ պիտի, Ում տունն էլ, որ երթես՝ Ոսկի սարէսար պիտի:

Վիճակը դուրս եկաւ մի օրիորդի, որ շատ հասարակ էր հագնված և ըստ երևոյթի ուղիղ մասին չէր մտածում: — Երևի մտքումդ շատ ես սիրում ոսկին, նկատեցին ընկերուհիները, վիճակը գոչակեց: — Երևի դուռուս է ասում, ժպտաց օրիորդը, միթէ վիճակը սուտ կատի: Սուսմը երգեց՝ Այս կինսմ գետի կողքը, Գաղտն մի դաստայ նուրը Ով իմ սիրածն ինձ չի տայ Կը քայնեմ խանի դուռը:

Վիճակը ընկաւ մի փաստաբանի, որը շատ հաւանց իր բողոքը, եւ, ի հարկէ, մտադիր չէր խանի միջոցով սիրածն անել: Բայց և անթիւ բաց թողնող չէր: Սուսմը երգեց՝ Մեր դրան առաջ մի դարձմ Տղան եկան նի դառնմ Կուռս տարայ, որ բռնեմ՝ Թաղի թուրայ դիմ դառնմ:

Մանուկը հանեց վիճակը Դուրս եկաւ, որ դա պատկանում է մի ուսուցիչի: Օրիորդները ճիւղբով վերաւորեց ուսանողին և նա սպանալով նկատեց՝ Կայտեցէք, տեսնե՞ք ձեր ինչ կը գուրս դայ: Սուսմը երգեց՝ Այ տղայ, իր անել տուր, Մի մտքը գիր անել տուր: Ինձանից թեք ձար չը կայ, Գաղտնը վեր անել տուր:

Մանուկի հանած վիճակը հասաւ մի երկրասարդի, որ նոր էր հանել հոգեբանական փարաջան և մտել աշխարհականների դասը: Սուսմը երգեց՝ Առուից արասին դուրբան, Գինուդ կարասին դուրբան, Ծամբիցը գայտը աղբը, Սրտից հաւտարն դուրբան:

Վիճակը պատկանում էր մի այգեգործի, որը գնում է էլ միտքին այնտեղի այգիները մշակելու: Սուսմը երգեց՝ Մեր ասն տակին վար կանեմ, Չայ աղաւին քար կանեմ, Թէ իմ սիրածն ինձի ասն Գիտութիւն թաղ կանեմ:

Վիճակը ընկաւ թիւրքահայ մի պանդուխտի: Սուսմը երգեց՝ Դու նստել ես գերանին, Կարող չուն բերանին, Ոսկէ դայթան պտի գործեմ, Դեմ շիբիդ բերանին:

Վիճակը ընկաւ մի քանաստեղծի, որ սակայն ղժժոճ մնայ այդ ոտանաւորից. նա վերաւորվեց զարդու շուրի բառերից: Սուսմը երգեց՝ Արագը հեշտացել ա Ճամբէքը կոչտացել ա Իմ նանին խաբար տարէք Մուշտարին շատացել ա:

Վիճակը դուրս եկաւ Երևանի երկվանկուհու ինժեներին: — Սա աղջկայ վիճակ է և ոչ տղայի, նկատեցին օրիորդները: — Վիճակի դէմ խօսել չի լինի, նկատեց ինժեները, երևի այս անգամ տղայի է վերաբերում: — Ոչ, ոչ, միջամտեց մի ուրիշ պարոն, այդ վիճակը վերաբերում է Երևանի երկվանկուհու և Արագի մօտ գտնվող բոլոր տեղերին, ինժեները միայն միջնորդ է: — Դա փիլիսոփայութիւն է, նկատեց մի օրիորդ, ինչ որ վիճակը տուել է, պէտք է այնպէս էլ ընդունենք ստանց երկար ու բարակ մեկնութիւններ: Սուսմը երգեց՝ Չարացս մանի մանի Գունս անուշ կը տանի, Իմ եարս սարում, ջօլում, Իմ ջունը հնց կը տանի:

— Հետաքրքրական է, թէ ևս ունը պէտք է լինի, հարցրեց մի երիտասարդ:

— Սա հակառակն ոտանաւոր է, նկատեց մի օրիորդ, մէկ տեղ ասած է, որ ջունը կը տանի, իսկ միւս տեղ կասկած է յայտնված, որ ջունը հնց կը տանի: — Հանիր, հանիր վիճակը, դիմեցինք մանուկին: Վիճակը դուրս եկաւ քաղաքային ճանաւորին Տիւրքից մի տեսակ հիասթափութիւն: Ուրիշ բան էինք սպասում: Սուսմը երգեց՝ Նախապատիւն ինկի ծառ Խնձոր ցեղեմ արի, տար Ուրբաթ, շաբաթ թեք մօշիւթ, Լոյս կիրակի արի տար: — Ինչ վիճակ պէտք է լինի աս, հարցրեց մի ուսուցիչ, կիրակին մեզ համար հանգստութեան օր է և այդ վիճակը աւելի մեզ կը պատշաճէր: — Այստեղ խօսքը հանգստութեան մասին չէ, նկատեց մի օրիորդ, այլ բոլորովին մի ուրիշ բանի: — Ինչ բանի, հետաքրքրվեց ուսուցիչը: Օրիորդը ուզում էր մեկնաբանել, բայց մանուկը հանեց վիճակը և բոլորը հետաքրքրվեցին, թէ ում պէտք է հասնի: Վիճակը հասաւ կիրակի օրվայ ֆելիեթոնները գրողին: Սուսմը երգեց՝ Մի բարձ եմ արել իմն ա, Միին էլ եմ արել իմն ա, Գնանիւն քարանձառ գայիտ ա Միջի թաւաղն էլ իմն ա: Ունը պէտք է լինի արդեօք, հարցրեց մի վարժուհի: — Դա երևի մերը կը լինի, ասաց մի վաճառական: — Անկարելի է, նկատեց մի վիպասան, դա առնասարակ օրիորդներին է, որոնք Գնանիւն կամ Թագուհի ճանապարհով սպասում են փեւսացուներին: Վիճակը ընկաւ մի գինեվաճառի և դրամով մի վրոյմուշեք առաջ բերեց: Անկասկած՝ վիճակը սխալվել էր: Սուսմը երգեց՝ Սանդ կը ձեռնեմ, խաղ-կանեմ, Մայիկը ոտի շախ կանեմ, Այ տղայ, դու չախ մի խօսայ, Մուկն ըսիցիդ կախ կանեմ: — Ոչ ոք չի ուզեցայ այդ վիճակը ստանալ, բացակայեց մի օրիորդ: — Ինչու, վառ վիճակ չէ, նկատեց մի երիտասարդ: Վիճակը ընկաւ բարեգործական ընկերութեան վարժուհեան անդամին: Սուսմը երգեց՝ Մարերի սինձը ինչ է, Կարն ու բրինձը ինչ է, Եարն, որ եարին սիրէ Խօսք ու զրիցն ինչ է: Վիճակը ընկաւ մի ամբողջ երիտասարդի: — Ձեմ հակալուծում արա միտքը, յայտնեց նա: — Եւ երբէք էլ չեք հակալուծալ, նկատեց մի տարիքով օրիորդ: Սուսմը երգեց՝ Գիւլում կասեմ կը չարեմ Չուսը կանեմ կը լարեմ, Քամամ աշխարհ ման կը գամ, Գեղից լաւը կը ձարեմ: Վիճակը ընկաւ մի վաճառականի, որը մընաց իր վիճակից շուտարած:

ՄԵԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԻԾ
16 մայիսի
ՍՕՅԻԱ: Կառավարութիւնը և Նաչկիչի կ. պոլսեան միտքային զբոսը թեմամբ են վերաբերվում մի փոքր Հաւատացնում են, որ նախապէս ոչ-պաշտօնական ձևով կիմանան արաստագրութիւնը Կ. Պոլսում: Ենթադրում են, որ Նաչկիչի մակեդոնացիներին հանգստացնելու համար խորհուրդ կը տայ Բ. Դրանը գրաւել նրանց դէպի ծառայութիւն տեղական վարչութեան մէջ և մակեդոնական շրջանների և գաւառների ազգաբարկան նոր դասաւորումներ հաստատել: Մտադրողների յարմար կազմը պէտք էր ընտրել այն մակեդոնացիներին թէւեց, որոնք գտնվում են բոլշարական պետական ծառայութեան մէջ: ՕՒԷՍՍԱ: Գինեգործութեան Օրէնսայի կօմիտէն օրոշեց միջնորդել, որպէս զի թոյլատրվի իւրաքանչիւր տարի գինեգործութեան պարբերական համառուական ցուցանանքներ կազմել կայսրութեան խոշոր քաղաքներում: Առաջին ցուցանանքը կը կայանայ եւ կող տարվայ մարտին Մօսկվայում, իսկ յետոյ Վարչավարում, Բիւրայում, Բոստօլում Դօնի վրա և Օրէնսայում: ՍԱՆՏ-ՆԱԳՕ: (Զիլի) Իկիկեում ժամատար

տով հիւանդանալու 8 դէպքեր են տեղի ունեցել, որոնցից 5-ը վերջացել են մահով: ՊԵՏԵՐՈՒՄ: Կայացաւ Տրոյցիկ կամուրջի հանդիսաւոր բացումը և յօրհանակալան հանդէսը: Սուսմը վաղապա հրատարակի վրա, կամուրջի մօտ, շինված էր տախտակամած, որով անցաւ թափօրը: Այդտեղ ժողովեց հոգևորականութիւնը Ծամբուրդեան եպիսկոպոս Անտօնիի հետ միասին. տախտակամածի մօտ կանգնած էր ոտակալութիւնը Պետրոսեան ժամանակվայ համագործակցողի ներկայ էին ահագին բազմութիւն, պատգամաւորութիւններ, բարձրատեսիկան պաշտօնական, մինիստրներ, դիպլոմատական մարմինը, Մեծ Իշխանները, խլացուցիչ ռուսացի ուղեկցութեամբ ժամանեցին մօտ 11 ժամին Քաղաւոր Կայսրը, Քաղաւոր Կայսրուհիները և Մեծ Իշխան Քաղաժառանգը: Սրբազան կատարեց կամուրջի օծման արարողութիւնը: Սկսվեց բոլոր եկեղեցիների զանգահարութիւնը Քաղաւոր Կայսրը սեղանից կոճակը, կամուրջի անջատվող մասը սկսեց շարժվել և միասին անի հետ Քաղաւոր-Կայսրուհիները կարեցին երկու ժապաւէնները, և թափօրը, Նոցա Մեծութիւնները, Նոցա Բարձրութիւնները, սվիտան և բարձրատեսիկան պաշտօնականը առաջ գնացին կամուրջով, որը սրբազանը սրսկում էր օրհնված շրով: Անցնելով կամուրջը, Նոցա Մեծութիւնները մտան վրանը, ուր քաղաքապետը մատուցեց մեղաներ և ալքոհներ լուսանկարներով: Ապա Նոցա Մեծութիւնները կողմերով գնացին դէպի Պետրոս Մեծի արձանի տեղը, բարձրածախս եռանկերով ժամանակ, Նոցա Բարձրութիւնները և բարձրատեսիկան պաշտօնականները ուղեկցութեամբ: Այդ ժամանակ Պետրոս Մեծի անակից հանդիսաւոր կերպով տեղափոխված Փրկչի սուրբ պատկերը թափօրը փոխադրեց Իսակիելովի տաճարը: Միտքագոյն Անտօնիի մատուցած պատարագից յետոյ, թափօրը վերոյիշեալ սուրբ պատկերով գնաց դէպի Պետրոս Մեծի արձանը. հոգեբարկանութիւնը կանգնեց արձանի մօտ, էստրադայի վրա տեղաւորվեցին երաժշտական խմբերը և գվարդիայի օրգանների երգիչները, Ազգայական վրանի մօտ կանգնեցին դուստրի ձայնաւորները, անցքի կողմերում կանգնած էին դպրոցների աշակերտները և ահագին բազմութիւն. հանդիսաւոր համագործակցող եկան և շարքով կանգնեցին զօրքերը ժամը մէկին դէպի Պետրոս Մեծի արձանը ժամանեցին Բարձրագոյն Անձինքը, որոնք զիմարտում էր քաղաքապետը: Միտքագոյն Անտօնիի մաղկանք կատարեց: Բազում տարիներ մաղթելու ժամանակ սկսվեց զանգահարութիւն և թիւղանօթաձգութիւն Նէվայի վրա կանգնած նաւերից: Հոգեբարկանութիւնը ապա վերադարձաւ Իսակիելովի տաճարը և թափօրը տարաւ Փրկչի սուրբ պատկերը Տրոյցիկ կամուրջով Պետրոս Մեծի տնակը անընդհատ զանգահարութեան ժամանակ: Քաղաքապետը Բարձրագոյն Անձանց մատուցեց մեղաներ. հնչիւններ յօրհանակալան կանտատայի, հիմնի և ողևորված եւրոպական ձայնները: Զօրահանդէսից յետոյ Բարձրագոյն Անձինքը ողբով և երգով և ուղեկցութեամբ հեռացան հանդէսի տեղից: Սկսվեց քաղաքի ներկայացուցիչների ընթացքը դէպի Պետրոս Մեծի արձանը: Պետրոս Մեծի դամբարանի վրա կատարվեց հոգեհանգիստ և դրվեց յօրհանակալան մէղար:

բարով, եղբայրներ: Գնդի օֆիցերական ժողովարանում Նորին Կայսերական Մեծութիւնը ստեղծեց Շեքի, Թագուհի Կայսրուհի Ալեքսանդրա Գեորգովնայի յանձնարարութեամբ շնորհակալութիւն եւ յայտնում ձեռք, պարտքներ, հիւսիսեք ընդունելութեան համար ձեռք նոր ժողովարանում: Յանկանում եւ կասարեալ աջողութիւն եւ բարգաւաճումն ձեռք ժողովարանի, որի սօսակարգեանը Մեծն գտնուում եւն պայտք ձեռք մօտ: Իմ Անուից շնորհակալութիւն եւ յայտնում որպէս նախկին, նոյնպէս եւ ներկայ ուլաններին իրանց հաւատարիմ ծառայութեան համար եւ հաւատարմութեան, որ նրանց այժմեան եւ ապագայ սերունդները նոյն պատկառման պարտութեամբ կը կրեն ուլանեան փառաւոր հանազգեստը: Նորին Մեծութեան իր-գվար-դիայի ուլանեան գնդի, բոլոր նախկին եւ այժմեան ուլանների կենացը:—Պրինց Լիւդովիկ—

Նապոլեոնի շնորհած է Անդրէյ Նախարարի շնորհածը:

ԱՐԽԱՆՔԵՆԼՍԿ. Պետրոս Մեծի տնակի մօտ, որ զարգարված էր ըստ տնականի, մայիսի 16-ին, ներկայութեամբ նահանգապետի, բրի-գադայի հրամանատարի, իշխանութիւնների, դպրոցների գործակալների, դպրոցների և ապաստարանների սաների և բազմաթիւ հասարակութեան, եպիսկոպոսը գոնացողական մազ-թանգ կատարեց: Նուառեցին ազգային հիմնը: Բաժանվեցին Պետրոս Մեծի պատկերները: Բազմաթիւ զուտ մայրը կայացուց զարգաբային դպրոցներում սովորողներին հանդիսաւոր աղ-աւը Հազարաւոր մանուկներ չորս շաբաթաւորով ճանապարհորդութիւն կատարեցին զէպի-Նովոգրիվնակայա ամրոցը:

ՍՍԱԽԱՆ. Այրվում է տայգան. հրդեհը բռնել է անազին տարածութիւն և սպանում է բնակութիւն ունեցող կէտերին: Վաթուռն անից բողբոջած մէկ գիւղ կատարելապէս այրվեց: Վերջին անձրեաների շնորհիւ, կրակի ոյժը թէպէտ և թուլացուց, բայց հրդեհը շարունակվում Անհարին է կռուել կրակի դէմ:

Կ. ՊՈԼԻՍ. Բոլշակարական կառավարութիւնը ջանքեր է գործ դնում՝ զիպլոմատիական մի-շատութիւն առաջացնելու համար ազգաբնու-կութեան չափազանց մեծաքանակ կայանաւոր-ութիւնների դէմ գաւառներում թիւրքերը պատճառ են բերում, թէ ձեռքազրկութիւններով ուղղում են ճնշել կօմիտաների գործունեու-թիւնը, որի ժամանակ և պատահամբ կայանաւոր-ութեան են ներթափանցում անմեղ անձինքը: Թիւրքաց աղբիւրութիւններին համեմատ մինչև այժմ Ուսկիւրի վրայէտում կայանաւորված են 47 ալբանական պարագլուխներ, որոնք դէմ են ռէֆորմներին:

Կ. ՊՈԼԻՍ. Բոլշակարական միւնիստրութիւնը, ինչպէս ասում են, սուսեց Սօֆիայի թիւրքաց ներկայացուցչին հաւատարմութիւններ, որոնք գոնացրին իրիդ-Բիսուկը և Բ. Դուռը: Թիւր-քաց կողմից ստացված լուրերի համեմատ, ջնմվում է ռէպրիմների երկրորդ զիվիդիայի զէպի կանչելը՝ ուժեղացնելու համար զօրքերը այն չրջաններում, որոնք գտնվում են բոլշա-րական սահմանի երկարութեամբ, անելի ճըշ-դութեամբ ճնշելու հրոսակալմբերի անկար-գութիւնները:

ԽՈՐԱԳԻՐ՝ ԱԼԻՍՏԱՆԴ ԳԱԼԱՆՔԱՐ Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՂԻ ՅՈՒՐԱՆԱՆ ԻՍԱԼԱՅԱ ՄԷԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԱՆ

ՅԱՅՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՄԻ ՅՐԱՆՍԻԱՅԻ,
որ լաւ գիտէ ուսուցիչն՝ ասլիս է Քրտաներէն, գերմաներէն և անգլիերէն լեզուների դասեր, շատ ձեռնառու պայմաններով: Հասցէն՝ Միխայ-լովսկի պրոսպեկտ, ա. Մակիկերի, № 130, բնակ. 5: (եւ հ. չ. կ.) 2-4

Պատահարակի հայոց եկեղեցու համար

ՀԱՐԿԱՌՈՐ Է ԽՄԲԱՊԵՏ
Ցանկալի կը լինէր, որ թէպէտ լինէր: Կարող է դասեր ունենալ ուսումնարանում: Պայման-ների մասին զիմել երէցիդու Յ. Սվէշնիկեան-ցին: 6-6

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱԼԵԱՆԻ ուսուցչական գործունեութեան իրանամայ յօրեկանի առի-թով, պատրաստել ենք նրա՝ 18x24 մեծու-թեամբ ֆոտոապիլական նկարը: Հասը 20 կօպ: Մեծ քանակով գնողներին առանձին զիմում: Դիմել՝ ՅՕՏՕՏԻՊԻ ՆՊԸ. Գոնուհի և Մարիմ, Պուշկինեան պատասժ: 3-3

Պ Ա Տ Ր Ա Ս Է
ուպագրութեան համար
ՆՍՏՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

աշխատութիւնը, բաղկացած երկու մասից: Մասն Ա.—Թատրոնի սկզբնաւորութիւնն ու նրա զարգացումը ուսանայիչի մէջ, սկզբից մինչև 1879 թ. և Մասն Բ.—Մշխան Նապո-լեոն Ամատունու թատրոնական շրջանը 1879—1883 թ.:

Հրատարակում ենք ձեռնագր անձանց հրատարակելու:

Պայմանների մասին զիմել՝ Թիֆլիս, Ներսի-սեան հողերը չարաց, Բագրատ Տէր-Ղազար-եանցին: 1-3

ՄԻ ՀԱՅ ԳՐԱԾՐ

կամենում է վերցնել շարքու զրքեր թէ հայե-րէն և թէ ուսուցիչ, հեղինակներին ձեռնառու պայմաններով: Հարցնել՝ Կյւնի, օկոլո իւմ. Воронцову, Мостовая ул., № 16, поршняж-ная мастерская „Экономия“, Գարեգին Հայր-բարամեանցին: 1-2

ՇԱՊԻՆ-ԳԱՐԱԶԻՍՏՐՈՒՄ Մ. ԱՂԱՄԻ ՈՐԻԻ

ԳԱԼՈՒՍՏ ՎԱՐԴԱՆՈՎ
արհեստը սափրիչ է, երեսը թիւ ծաղկոտ, Եւր-թայէն ելը եօթը ասրի է. հասակը 30 տարե-կան է. ի սէր ազգութեան, ով որ զիտէ, թող հարորդէ Եւրոպա, Աւետիա Յարութիւնեանին: Կօֆեյնա Աւետիա Արտյոնյան, 1-10

Լոյս տեսու և վաճառվում է
ՄԱՐԻԱ ԿՕՐԵՆԻԻ

„Բ Ե Ր Ը Բ Բ Ա“

Բրիտոսի ժամանակալից վէպը
Թարգմ. Ալէքս. (Արտաձ) Տէր-Սարգսեան Պար-զեանցի
Գինն է 1 ր. 50 կ.:

Դիմել՝ Թիֆլիսի բոլոր գրավաճառներին և Ալէքսանդր Պարզեանցին Ուսիչեան, Երիւ. 1-3

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆ

Կիրակի, մայիսի 18-ին, Թիֆլիսի ժողովա-րանը կը տեղափոխվի իր ամբարային բնակա-րանը, որտեղ նոյն օրը, ցերեկվայ ժամի 3-ին, տեղի կունենայ անգլաների և կանդիդատների համար ընդհանուր ճաշկերոյթ 1 րուբլի 25 կ. վճարով: Մայիսի 20-ից սկսած իւրաքանչիւր շաբաթ, երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, տեղի կունենան ընտանեկան երկօրոյթներ: 2-2

Բ Ժ Ի Շ Կ

ԼԷՎԱՆ ԻՎԱՆՈՎԻՉ ԲԱՄՐՅԱՆՏ
Ուղեորվեց Պետաղոսի Ընդունվում են մէզի, սեռական օրգանների և սիֆիլիս հիւանդու-թիւններ ունեցողներ: (15, 17 և 18-ին) 2-8

Հ Ր Ա Ի Է Ր

Մայիսի 18-ին, կիրակի առաւօտեան ժամը 11-ին, օ. Հրեշտակապետաց եկեղեցում ժո-ղով է լինելու, նոր երէցիդու ընտրելու, ուստի սրանով մեծապատիւ պ.պ. ծիւրն առաջին անգամ հրաւիրվում են ներկայ լինել յիշալ եկեղեցում ընտրութեանը մասնակցելու:

Գործակալ ա. մասի Թիֆլիսի 2-2
Գրիգոր քանանայ Մանդակունի

ԳԻՅԵՐՈՒԿ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

ՕՐԻՈՐԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
(Պրօգրմնագրական դասընթացը)
Ս. Վ. ԵՐԿԱՅՆԱՐԱԶՈՒԿ-ԱՐ-ՂՈՒԹՆԱՆԻ
Ամառը կուղևորվի Արաթուման և կընդունէ օրերըներ, որպէս գիշերօթիկ: 3-4

Յրանխակաւ Եղեւնաւային Ընկերութիւն
«ՄԵՍՍԱՃՐԻ ՄԱՐԻՏԻՄ» — «MESSAGERIES MARITIMES».

Մայիսի 26-ին (յունիսի 8-ին ըստ ըստ է. տ.) մեկնելու է Բաթումից, երեկոյան ժամը 5-ին, «Memphis» շոգենաւը, նախդիպլոմ Տրապիզոն, Սամսոն, Կ. Պոլիս, Իսթրանբուլ, Զմիւռ-նիս, Պրէք, Սիււք, Մարսէլ, Հալիք և Լոնդոն:

Ուղղակի հարորդակցութեան տոմսակները մինչև Պարիզ, նոյնպէս և մինչև Շանհայ (Չինաստանում), Վլադիվոստոկ գնացողների համար, կարելի է ստանալ Թիֆլիսում պակասե-ցրած գներով:

Ապրանքների և ճանապարհորդների մասին հարկաւոր տեղեկութիւնների համար զիմել՝ Ընկերութեան Թիֆլիսի գործակալ պ. Վ. Յակոբեանին, նախկին Արծրունու գալէրէյում, № 127 գրասենեակը, հեռախօս № 608: Գրասենեակը բաց է ժամը 9—1-ը ցերեկվայ և 5—7-ը երեկոյան, բացի կիրակի օրերից: 1-1

ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԼԱՐՈՐԱՏՕՐԻԱ

Գ. Փ Ա Ս Տ Ր Մ Ա Ճ Ե Ա Ն Ի
Իօկոսը քիմիական գիտութիւնների.
Ընդունում է ամեն տեսակ նիւթերի և հանքերի անալիզներ (որակական և քա-նակական):
Հանքերի մանրամասն ուսումնասիրութիւններ և հետախուզութիւններ:
Դիմել հետեւալ հասցէին. Докторъ Г. Пастермаджіанъ. Вельяминовская ул., 19. ТИФЛИСЪ. 3-10

ՆԱԻՔ-ԱՐԴԻՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„Ո Ր Ո Տ Ա Ն“
Այսու յայտնում է ի գիտութիւն իր փայտէրերի, որ սոյն մայիսի 15-ից սկսած՝ ամեն օր առաւօտեան 10 ժամից մինչև մէկը, կը վճարէ իր գրասենեակում կանխապէս ի հաշիւ 1903 թ. զիվիդներով 4% տոկոս հիմնական գրամագլխից, իւրաքանչիւր փայի համար տ ա օ ը րուբլի: Փողը ստանալու ժամանակ պէտք է ներկայացնել փայտոմաները, № 2 կարծը ոչնչաց-նելու և նրանց վրա պատշաճաւոր նկատողութիւն անելու համար: 2-4

Ս. ՊԵՏԵՐՐՈՒԹԻՒԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Ա Պ Ե Ժ Պ Ա

Ճապոնի, գետնին և ցամաքային ապահովագրութեան, ապրանքների տեղափոխութեան և զօրքերը կրակից ապահովագրելու համար:
Հիմնված է 1847 թ-ին

Հիմնական գրամագլուխը **1,650,000 րուբլի**
Պահեստի գրամագլուխը **2,664,808 >**

Լ Ա Ղ Ր Օ Ն Ք Ե Շ Ի Յ Ե Ղ Ա Փ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Աւելի քան 800 գործակալութիւններ եւրոպական Իտալաստանի, Կովկասի, Միջին Ասիա-ի, Սիբիրի և Կասպի Արեւելի բոլոր նշանաւոր տեղերում, նոյնպէս և ներկայացուցիչներ արաւստանի գլխաւոր քաղաքներում:

Տեղափոխութիւն ամեն տեսակ բեռների և իրերի, որոնց ընդունելութիւնը եւ յանձնու-մը կատարվում է թէ ամեն և թէ պահեստներում ու խանութներում:

Յանձնու-մը բեռների ուղարկողների կողմից առաջարկված պայմաններով (վերադիր շ. օր-նեք ի հաշիւ ուղարկողների, գրամի փոխադրութիւն (переводъ) բեռների յանձնելու տեղը կառնելու համար եւ այլն):

Կառնու-մը բեռների արածեալ պայմաններով ստացման տեղերում՝ ապահովագրե-ով նրանց պահեստներում, որի համար շատ կէտերում կան ընդարձակ պահեստներ, յատկապէս բեռների պահելու համար:

Ո Ն Ա Ի Ա Ք Ե Ա Ց Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Սեփական մարդատար, ապրանքատար և ձող չափանաւոր, ծախային և գետային նաւեր (70 նաւ):

Բեռնակիր և մարդատար նաւերի զարգեցրական կազմակերպութիւն Վոյազ դեմի բոլոր նաւակառիտաների մէջ, Բրիտանից մինչև Ատտրալան և Կասպի ծովի բոլոր նաւակառ-իտաների մէջ, Ատտրալանից մինչև Պարսկաստանի և Կասպի ծովի միջին մասերը:

Ամենաշնորհաւոր պահեստներ Նիֆիլիսում (սիբիրական նաւամատայցի վրա), Ատտրալա-նում, Բալաւում և Կրասնովոդսկում:

Բեռները տեղափոխաւոր ուղարկելու համար ընկերութեան շոգենաւագնացութիւնը կու-մայանութիւն է կառուել երկաթուղիների կես: Այն ապրանքների տեղափոխութեան համար, որոնք ուղարկվում են Իտալաստանից Պարսկաստան և Պարսկաստանից Իտալաստան, զբօս-թիւն ունի առանձին, բազալի արժեւորիչներով, համաձայնութիւն Պարսկական ապահովա-գրական և տեղափոխութեան ընկերութեան կես:

Ս Ա Ղ Ա Ճ Ո Վ Ա Ք Ր Ա Կ Ա Ն Ք Ո Ր Ծ Ե Ր

ա) Ապահովագրութիւն բեռների, որոնք տեղափոխվում են թէ ցամաքային և թէ լրային նաւապար-կերով (ծովային և գետային):
բ) Ապահովագրութիւն կրակից ամեն տեսակ զրքերի:
գ) Ապահովագրութիւն ամեն տեսակ զօրքը զէպերից ճանապարհին ամեն տեսակ նաւերի, շոգենա-ւոր, սառապատանակների, վազոնների և վազոն-ցրտոնների:
դ) Ապահովագրութիւն Բանդաբի իրերի և արժեւորիչ լիցիւրի, որոնք ուղարկվում են պատմով, ցա-մաքային և ծովային նաւապարկերով, համաշխարհային պատմով զարկակցութեան բոլոր կէտերի մէջ:
է) Ապահովագրութիւն ընդունվում են ինչպէս վարելութեան, այնպէս էլ ամեն տեղ ընկերութեան բոլոր գործակալութիւններ մէջ:
Ինչի տեղափոխութեամբ արաւստան գործակալութիւնէն, կրակից ապահովագրելու գործերով մա-նաւորապէս արաւստան են էլի արդ 350 արածակալութիւններ:
Յ. Ատտրալանի անաղիտա ընկերութեան վարչութիւնը գտնվում է Ս. Պետերբուրգում, Ազերբայժայի, պրոսպեկտի վրա, № 10-րդ ասնը:
Կառնու-մը ծածկու-մը շոգենաւագնացութեան համար՝ Բալաւում, գետային շոգենաւագնացութեան հա-մար՝ Նիֆիլիսում, Կրասնովոդսկում:
Թիֆլիսի գործակալութիւնը՝ Վոյազովայա փողոցի վրա, վրաց աղնականների ասնը: 34 կէօն № 108 (ե. օ. հ.) 78-120

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1903 ГОДЪ НА XVI-ый годъ изданія XVI-ой

СЪВЕРЬ 24 КНИГИ СОБРАНИЯ СОЧИНЕНИЙ **Вс. С. Соловьева,**

Въ 1903 году гг. подписчики получают **БЕЗПЛАТНО**

автора историч. роман. „Сергій Горбатовъ“, „Волтерьянодъ“ и др. Въ каждой книгѣ отъ 112 до 240 и болѣе стран. отпечатан. въ гламур. бумагѣ. Это собрание сочинений стоитъ 15 руб.

52 №№ роскошно иллюстрированнаго журнала, въ которомъ будетъ печататься новый интересный романъ г-ра В. А. Салиаса „До-вадъ“, 52 №№ женск. обо рѣяніи политической и общественной жизни; 12 №№ журнала „Парижскія Мода, Хозяева и До-мадство“, со множествомъ рисунковъ и полезными указами; 12 №№ выкроекъ на отдѣльныхъ большихъ листахъ.

Кромѣ всего этого, годовые подписчики получаютъ большую картину проф. **Ю. Ю. КЛЕВЕРЪ** „ВЕЧЕРНЯЯ ЗАРЯ“ Размѣръ картины, отпечатанной масляными красками, 12X18 верш.

Въ отдѣльной проложѣ цѣна этой картины 5 руб.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА: на годъ безъ посл. въ СВ.— 8 руб. 50 коп. и перес. 7 р., на 6 м.— 3 р. 80 к., на 3 м.— 1 р. 70 к., за границу— 11 р. РАССРОЧКА доуказывается по взаимному согласію и четвертямъ года. Подписки просить адресовать въ Глав. редактора-издателя **Ива. Сед. Шерта.** (СПБ., Васильев. 100).

ГЛАВНАЯ КОНТОРА ЖУРНАЛА „СЪВЕРЬ“: СПБ., НЕВСКИИ, 130. 16-21